Hukuk Bölümü 2006/299 E., 2007/17 K.

- **UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNE YARGI MERCİİLERİNİN BAŞVURUSU**

- 5326 S. KABAHATLER KANUNU [Madde 3]
- 5560 S. ÇEŞİTLİ KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞK... [Madde 31]
- 2247 S. UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAK... [Madde 19]
- 2247 S. UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAK... [Madde 27]
- 3285 S. HAYVAN SAĞLIĞI VE ZABITASI KANUNU(MÜLGA) [Madde 47]

"İçtihat Metni"

O L A Y: Derbent Kaymakamlığı İlçe Tarım Müdürlüğü'nün 20.4.2006 gün ve 330 ve 338 sayılı işlemleri ile, menşe şahadetnamesi ve veteriner sağlık raporu olmaksızın hayvan sevki yapıldığından bahisle 3285 sayılı Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanunu'nun 4648 sayılı Kanun'la değişik 47. maddesi uyarınca davacılar adına idari para cezası verilmiştir.

Davacılar vekili, söz konusu para cezasına karşı adli yargı yerinde itirazda bulunmuştur.

KONYA 1. SULH CEZA MAHKEMESİ; 3.5.2006 gün ve Müt. No:2006/543 Müt. sayı ile, 14.4.2006 tarihinde yapılan yol denetiminde menşe şahadetnamesiz veya veteriner sağlık raporu olmaksızın hayvan naklederken yakalanan Fevzi Ödek'e 3285 sayılı Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanunu'nun 47/b maddesi gereğince ve hayvanları nakleden araç sahibi Mevlüt Aksoy'a aynı Kanunun 47/f maddesi gereğince idari para cezası uygulandığı ve idari cezaya karşı davacılar vekili tarafından 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 27. maddesine göre itiraz yoluna başvurulduğu anlaşılmakta ise de; 4854 sayılı Kanun'la değişik 3285 sayılı Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanunu'nun 56. maddesi gereğince bu Kanuna göre verilecek idari cezalara karşı yetkili idare mahkemelerine itiraz edilebileceğinin hüküm altına alınmış bulunması, özel nitelikte yetkilendirmenin genel mahiyetteki Kabahatler Kanunu'ndan önce ve öncelikle uygulanmasının gerekmesi ve başvuru konusu idari yaptırım kararının sulh ceza mahkemesinde incelenebilecek kararlardan olmaması nedeniyle idare mahkemesinin görevli bulunduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar, karara yapılan itirazın reddi suretiyle kesinleşmiştir.

Davacılar vekili, bu kez, idari para cezası verilmesine ilişkin işlemlerin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

KONYA 1. İDARE MAHKEMESİ; 12.7.2006 gün ve E:2006/2623 sayı ile, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 2,3,16, geçici 2, geçici 3 ve 27. maddelerinden söz ederek, yukarıda yer verilen Kabahatler Kanunu hükümleri incelendiğinde, ceza hukukunun genel prensipleriyle yakın ilişki içinde bulunan ve bu ilişki nedeniyle Kabahatler Kanunu kapsamında değerlendirilen bütün kanunlardaki idari para cezaları için artık Kabahatler Kanunu hükümlerinin uygulanması gerektiği sonucuna ulaşıldığı, keza Kanunun geçici 2 ve geçici 3. maddelerinde getirilen düzenleme ile de, Kanunun yürürlük tarihi olan 1.6.2005 tarihinden sonra açılacak tüm idari para cezalarına ilişkin davalarda Kabahatler Kanunu'nun uygulanacağının açıkça hüküm altına alındığı, Kabahatler Kanunu'nun tasarıdaki gerekçesinden ve TBMM Adalet Komisyonu raporundan söz ederek, bu açıklamalar ile Kabahatler Kanunu'nun sistematiği ve gerekçesi dikkate alındığında, 1.6.2005 tarihinden itibaren açılacak bütün idari para cezası davalarında artık 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun uygulanması gerekeceği, dosyanın incelenmesinden, davacılar vekili tarafından, müvekkillerinin menşe şahadetnamesi ve veteriner sağlık raporu olmaksızın hayvan sevk ettiklerinden bahisle 3285 sayılı Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanunu uyarınca idari para cezasıyla cezalandırılmasına ilişkin Derbent Kaymakamlığı İlçe Tarım Müdürlüğü'nün 20.04.2006 tarihli, 330 ve 338 sayılı işlemlerinin iptali istemiyle Derbent İlçe Tarım Müdürlüğü'ne karşı öncelikle Konya 1.Sulh Ceza Mahkemesi'nde dava açıldığı, Konya 1.Sulh Ceza Mahkemesi'nin 3.5.2006 gün ve 2006/543 Mut. sayılı görevsizlik kararı üzerine iş bu davanın Mahkemelerinde açıldığının anlaşıldığı, bu durumda, 3285 sayılı Kanun'un 4854 sayılı Kanun'un 5.maddesi ile değişik 56.maddesinde, itiraz mercii olarak idare mahkemesinin görevli olduğu hükmü yer almış ise de, dava tarihi itibariyle artık Kabahatler Kanunu kapsamında olan dava konusu idari para cezasının görüm ve çözüm yerinin Konya İdare Mahkemesi olmayıp, adli yargı mahkemeleri (Konya Sulh Ceza Mahkemesi) olduğu sonucuna ulaşıldığı gerekçesiyle Mahkemelerinin görevine girmeyen ve Konya 1. Sulh Ceza Mahkemesi tarafından da görevsizlik kararı verilen bu davada, görevli mahkemenin belirlenmesi için dava dosyasının, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19.maddesi uyarınca Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine, Uyuşmazlık Mahkemesi'nce bir karar verilinceye kadar yargılamanın ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: M. Lütfü ÜÇKARDEŞLER, Ahmet VELİOĞLU, Serap AKSOYLU, Z. Nurhan YÜCEL, Abdullah ARSLAN ve Levent ÖZÇELİK'in katılımlarıyla yapılan 05.02.2007 günlü toplantısında;

I-İLK İNCELEME : Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulu'nun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği…

…"açıkça belirtilmiştir. Bu durum göz önüne alındığında, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

İdare Mahkemesince anılan Yasanın 19. maddesinde öngörülen şekilde başvurulduğu ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşılmakla, adli ve idari yargı yerleri arasında doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ : Raportör-Hakim Nurdane TOPUZ'un, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Ahmet BEŞİNCİ ile Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun, davada idari yargının görevli olduğu yolundaki yazılı ve sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 3285 sayılı Kanun'un 47. maddesine göre verilen para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

8.5.1986 tarih ve 3285 sayılı Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanunu'nun "Amaç" başlıklı 1. maddesinde,"Bu Kanunun amacı, hayvanlardan ve hayvan maddelerinden insan ve hayvanlara geçebilen hastalıklardan korunulmasını ve bulaşıcı hayvan hastalıkları ile mücadele edilmesini sağlamaktır" denilmiş; 47. maddesinde, verilecek idari para cezaları düzenlenmiş; 56. maddesinin 4854 sayılı Kanun'un 5. maddesi ile eklenen 2. fıkrasında, bu Kanunda yazılı olan idarî para cezalarının o yerin en büyük mülkî amiri tarafından verileceği, verilen idarî para cezalarına dair kararların ilgililere 11.2.1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebliğ edileceği, bu cezalara karşı tebliğ tarihinden itibaren en geç yedi gün içinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebileceği, itirazın, idarece verilen cezanın yerine getirilmesini durdurmayacağı, itiraz üzerine verilen kararın kesin olduğu, itirazın, zaruret görülmeyen hâllerde evrak üzerinde inceleme yapılarak en kısa sürede sonuçlandırılacağı, bu Kanuna göre verilen idarî para cezalarının 21.7.1953 tarihli ve 6183 sayılı Âmme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil olunacağı belirtilmiştir.

3285 sayılı Yasa'nın 56. maddesinde yer alan düzenleme karşısında, para cezalarına karşı yapılacak itirazların görüm ve çözümünde idari yargı yerlerinin görevli olacağının kabulü gerekir.

1.6.2005 tarihinde 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun yürürlüğe girmesi üzerine Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nce, sözü edilen Kanunun diğer kanunlarda düzenlenen idari yaptırımlar ile bunlara karşı yapılacak itirazlara ilişkin görev hükümleri üzerindeki etkisinin incelenmesi sonucunda: diğer kanunlarda düzenlenen idari yaptırımın, dayanağı olan yasanın amacı dikkate alınarak; Kabahatler Kanunu'nun 1., 2., 16. ve 19. maddelerinde belirtilen koşulları taşıması, 27. maddenin (1) numaralı bendinde belirtilen idari yaptırımlardan olması halinde, idari para cezaları ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin olanlarına karşı 1.6.2005 tarihinden sonra yapılacak itirazlarda sulh ceza mahkemelerinin genel görevli kılındığına ve bu nedenle doğan görev uyuşmazlıklarında adli yargı yerinin görevli bulunduğuna karar verilmiştir.

Daha sonra, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "Genel kanun niteliği" başlıklı 3. maddesi, Anayasa Mahkemesi'nin 1.3.2006 gün ve E:2005/108, K:2006/35 sayılı kararıyla iptal edilmiş ve gerekçeli kararı 22.7.2006 gün ve 26236 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış ve iptal hükmünün, kararın Resmi Gazetede yayımlanmasından başlayarak altı ay sonra yürürlüğe girmesine karar verilmiş; yasama organı tarafından iptal hükmü doğrultusunda yasal düzenleme yapılmaması sürecinde, anılan madde hükmünün yürürlükte bulunduğu düşüncesiyle, aynı doğrultuda karar verilmeye devam edilmiş; yasama organı tarafından, Anayasa Mahkemesi'nce verilen altı aylık süre içinde iptal hükmü doğrultusunda yasal düzenleme yapılması halinde ise, işaret edilen yargı yerinin yeni düzenlemenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren görevli olacağı belirtilmiştir.

Son olarak, 30.3.2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesini değiştiren 6.12.2006 günlü, 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesinde"

(1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır" denilmiştir.

19.12.2006 tarihinde yürürlüğe giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, idari para cezasına ilişkin görevli mahkemeyi belirleyen yasa kuralı değiştirilmiş ve yeni düzenleme 19.12.2006 tarihi itibariyle yürürlüğe girmiş olduğuna göre, görev kuralının geçmişe etkili olacağı yolundaki genel hukuk ilkesi karşısında, 3285 sayılı Yasa'nın 47. maddesine göre verilen idari para cezasına karşı yapılan itirazın görüm ve çözümünde idari yargı yerinin görevli olduğu kuşkusuzdur.

Açıklanan nedenlerle, İdare Mahkemesinin başvurusunun reddi gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Konya 1. İdare Mahkemesi'nce 12.07.2006 gün ve E:2006/2623 sayı ile yapılan BAŞVURUNUN REDDİNE, 05.02.2007 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.